

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 276/2017
27.04.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Драгана Аћимовића, Радослава Петровића и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Марином Радосављевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1) и 2) у вези члана 33. и 61. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Далибора Катанчевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу 11К 1441/12 од 15.04.2016. године и Апелационог суда у Нишу 3Кж1 911/16 од 14.11.2016. године, у седници већа одржаној 27.04.2017. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Далибора Катанчевића, као основан у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 112. став 22. КЗ, па се у односу на окривљеног АА, а по службеној дужности и у односу на окривљене ВВ, ГГ и ДД, **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Лесковцу 11К 1441/12 од 15.04.2016. године и Апелационог суда у Нишу 3Кж1 911/16 од 14.11.2016. године, само у погледу правне квалификације кривичног дела, тако што Врховни касациони суд описане кривичноправне радње под тачком 2. и 3. изреке побијане правноснажне пресуде, за које су окривљени АА, ВВ, ГГ и ДД оглашени кривим, правно квалификује као продужено кривично дело тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. и 61. КЗ, за које их применом одредаба чланова 4, 42, 45, 54 и 63. КЗ, **ОСУЂУЈЕ** на казну затвора и то: окривљеног ВВ у трајању од 1 (једне) године, окривљеног АА у трајању од 8 (осам) месеци, окривљеног ГГ у трајању од 8 (осам) месеци и окривљеног ДД у трајању од 7 (седам) месеци, у које казне им се урачунава време проведено у притвору као у изреци побијане правноснажне пресуде,

док се исти захтев за заштиту законитости у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 5. КЗ **ОДБИЈА** као неоснован, а у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу 11К 1441/12 од 15.04.2016. године, између осталих, окривљени: АА, ВВ и ГГ, оглашени су кривим због извршења

продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. и 2. КЗ у вези члана 33. и 61. КЗ, окривљени ДД оглашен је кривим због продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 2. КЗ у вези члана 61. КЗ, а окривљени ББ због кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. КЗ. За извршена кривична дела, пресудом су окривљени осуђени на казну затвора и то: окривљени ВВ у трајању од 1 (једне) године, окривљени АА у трајању од 8 (осам) месеци, окривљени ГГ у трајању од 8 (осам) месеци, окривљени ДД у трајању од 7 (седам) месеци и окривљени ББ у трајању од 6 (шест) месеци. Окривљенима се у казну затвора урачунава време проведено у притвору и то, окривљеном ВВ од 26.07.2012. године до 03.08.2012. године и од 16.07.2015. до 03.08.2015. године, а окривљенима: АА, ББ и ГГ од 26.07.2012. до 03.08.2012. године. Пресудом су сви окривљени обавезани да на име трошкова кривичног поступка солидарно плате износ од 12.800,00 динара, а да окривљени ВВ посебно плати и износ од 112.150,00 динара, све у року од 15 дана по правноснажности наведене пресуде. Окривљени су обавезани да суду на име паушала плате износ од по 10.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности наведене пресуде. Такође, ради остваривања имовинскоправног захтева, оштећени ЕПС „Дистрибуција“ ... је упућена на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Нишу ЗКж1 911/16 од 14.11.2016. године, одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених АА, ББ, ВВ, ДД, ЂЂ, ГГ и ЕЕ, а пресуда Основног суда у Лесковцу 11К 1441/12 од 15.04.2016. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Далибор Катанчевић, због повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд, усвоји захтев за заштиту законитости, укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање, те нареди да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем или пак да исте преиначи, тако што ће окривљенима АА и ББ изрећи условне осуде са максималним роком провере. Бранилац је предложио и да буде обавештен о седници већа Врховног касационог суда, као и да Врховни касациони суд одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи, односно прекине.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву, нашао:

Бранилац окривљених у захтеву за заштиту законитости указује да је окривљени АА оглашен кривим да је извршио продужено кривично дело тешка крађа у саставу групе и савлађивањем већих препрека, а окривљени ББ кривично дело тешка крађа савлађивањем већих препрека и у саизвршилаштву, а да се притом у опису радњи извршења кривичног дела (конкретно тачка 2. и 3. изреке правноснажне пресуде, за које радње је између осталих, окривљени ВВ оглашен

кривим) изузев навода да су окривљени поступали у групи, уште не наводе околности из члана 112. став 22. КЗ, које одређују појам групе, тј. да се ради о лицима повезаним ради трајног или повремениог вршења кривичних дела, већ се описује саизвршилаштво из члана 33. КЗ. Изнетим наводима, бранилац окривљених указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, у ком делу је захтев основан.

Правноснажном пресудом Основног суда у Лесковцу 11К 1441/12 од 15.04.2016. године, која је у свему потврђена пресудом Апелационог суда у Нишу 3Кж1 911/16 од 14.11.2016. године, окривљени ВВ, АА и ДД су тачком 2. изреке наведене правноснажне пресуде, оглашени кривим, што су неутврђеног дана крајем априла месеца 2012. године у току ноћи, на простору између ... и ..., као група, одузели туђе покретне ствари, у намери да присвајањем истих себи прибаве противправну имовинску корист, при чему су могли да схвате значај свог дела и могли да управљају својим поступцима, на тај начин што су комби возилом, својине окривљеног АА, дошли до електродистрибутивне мреже оштећеног ЕПС „Дистрибуција“ ..., па је окривљени АА бонсеком исекао бакарни електрични проводник пресека 95 мм у количини од 120 кг, а у вредности од 81.210,00 динара, који су потом одвезли и продали окривљеном ЕЕ за износ од 400,00 динара по килограму, а добијени новац су међусобно поделили, иако су били свесни свог дела и хтели његово извршење и били свесни да је њихово дело забрањено, док су тачком 3. изреке наведене побијане правноснажне пресуде, окривљени ВВ, АА, ГГ и ДД, оглашени кривим што су неутврђеног дана крајем маја месеца 2012. године у току ноћи, на простору између ... и ..., као група, одузели туђе покретне ствари у намери да присвајањем истих себи прибаве противправну имовинску корист, при чему су могли да схвате значај свог дела и могли да управљају својим поступцима, на тај начин што су ВВ и окривљени ГГ комби возилом својине окривљеног АА, дошли до електродистрибутивне мреже оштећеног ЕПС „Дистрибуција“ ..., па је окривљени ВВ, бонсеком исекао банкарни електрични проводник пресека 95 мм у количини од 400 кг, а у вредности од 270.700,00 динара, који су потом одвезли до надвожњака на аутопуту, где су их по претходном договору чекали окривљени АА и окривљени ДД, па су сва четворица наведене проводнике претоварили у више путничких возила и одвезли до куће окривљеног АА, а наредног дана продали окривљеном ЕЕ по цени од 400,00 динара по килограму, а добијени новац су међусобно поделили, иако су били свесни свог дела, хтели његово извршење и били свесни да је њихово дело забрањено. Наведене радње (под тачком 2. и 3. изреке), између осталих, обухваћене су продуженим кривичним делом тешка крађа из члана 204. став 1. тач. 1. и 2. КЗ у вези члана 33. и 61. КЗ за које су окривљени АА, ВВ и ГГ оглашени кривим, односно продуженим кривичним делом тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 2. КЗ у вези члана 61. КЗ, за које је окривљени ДД оглашен кривим.

Одредбом члана 204. став 1. тачка 1) КЗ прописано је да ће се учинилац дела крађе (члан 203.) казнити затвором од једне до осам година ако је крађа извршена обијањем или проваљивањем затворених зграда, станова, соба, касе, ормана или других затворених простора или савлађивањем механичких електронских или других већих препрека, а у тачки 2) уколико је крађа извршена од стране групе.

Појам групе одређен је у члану 112. став 22. КЗ, као „најмање три лица повезаних ради трајног или повременог вршења кривичних дела која не мора да има дефинисане улоге својих чланова, континуитет чланства или развијену структуру“, а одредбом члана 33. КЗ одређен је појам саизвршилаштва, тако да „ако више лица учествовањем у радњи извршења са умишљајем или из нехата заједнички изврше кривично дело или остварујући заједничку одлуку другом радњом са умишљајем битно допринесу извршењу кривичног дела, свако од њих казниће се казном прописаном за то дело“.

Полазећи од наведеног, у конкретном случају од елемената групе као квалификаторне околности предметног кривичног дела, из описа радње једино произилази да је дело извршено од стране три лица (тачка 2. изреке), односно од стране четири лица (тачка 3. изреке), док су у потпуности изостали сви остали прописани елементи. Наиме, изостало је не само њихово формално навођење (члан 112. тачка 22. КЗ), него и чињенични опис из кога произилази да су наведени извршиоци повезани ради вршења, да ли трајног или повременог, кривичних дела и којих, са или без дефинисаних улога својих чланова, континуитета чланства или развијене структуре. С тим у вези, по налажењу Врховног касационог суда када је реч о кривичном делу извршеном у квалификованом облику, та квалификаторна околност мора бити потпуно чињенично одређена у опису дела у изреци, да би из таквог описа проистекла и наведена квалификација дела. Наиме, у конкретном случају није било довољно навести да су три, односно четири извршиоца, што јесте један од елемената појма „група“, кривично дело извршили у саставу групе, него је било неопходно описати и остале елементе групе из члана 112. тачка 22) КЗ, те тако описано учешће више лица у извршењу кривичног дела, одговара појму саизвршилаштва из члана 33. КЗ, на шта основано у поднетом захтеву указује бранилац окривљених. Из наведених разлога је према оцени Врховног касационог суда, неопходно описане радње правно квалификовати као продужено кривично дело тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. и 61. КЗ.

Стога је Врховни касациони суд, усвајајући захтев за заштиту законитости у овом делу као основан, преиначио нападнуте правноснажне одлуке само у погледу правне квалификације дела у односу на окривљеног АА, а по службеној дужности у смислу одредбе члана 489. став 2. ЗКП и у односу на окривљене ВВ, ГГ и ДД, те их осудио на казну затвора и то: окривљеног ВВ у трајању од 1 (једне) године, окривљеног АА у трајању од 8 (осам) месеци, окривљеног ГГ у трајању од 8 (осам) месеци и окривљеног ДД у трајању од 7 (седам) месеци, у које казне им се урачунава време проведено у притвору као у изреци побијане правноснажне пресуде, налазећи да разлози због којих је донео одлуку у корист окривљеног АА, постоје и у односу на наведене окривљене, у погледу којих нису поднети захтеви за заштиту законитости, те је у односу на ове окривљене и у овом делу одлучио на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП.

Бранилац окривљених АА и ББ, у захтеву за заштиту законитости наводи и то да су нижестепени судови побијаним пресудама на штету окривљених повредили закон, тиме што у конкретном случају нису применили одредбу члана 204. став 3. Кривичног законика који је важио у време пресуђења, а којом је уведена потпуно нова радња извршења кривичног дела („Службени гласник РС“

број 104/2013 од 27.11.2013. године) која прописује да ће се „казном из става 1. члана 204. казнити учинилац дела крађе без обзира на вредност украдене ствари, ако украдена ствар представља културно добро, односно добро које ужива претходну заштиту или природно добро, или украдена ствар представља јавни уређај за воду, канализацију, топлоту, гас, електричну или другу енергију или уређај система јавног саобраћаја и веза, односно делове тих уређаја.“ Наиме, према наводима захтева, обавеза нижестепених судова је била да примене наведену одредбу у форми „*lex specialis*“ норме, а пропуштањем да то учине, према ставу браниоца, учињена је повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, ови наводи захтева за заштиту законитости нису основани, јер закон који је важио у време извршења кривичног дела, није строжи у односу на закон који је важио у време пресуђења, имајући у виду да из чињеница и околности наведених у изреци првостепене пресуде произилазе сва законска обележја продуженог кривичног дела тешка крађа за које је окривљени АА оглашен кривим и кривичног дела тешка крађа за које је окривљени ББ оглашен кривим, па како је одредба члана 204. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 72/2009 од 03.09.2009.... 104/2013), која је важила у време извршења кривичног дела, за кривично дело тешка крађа предвиђала иста законска обележја и исту казну као и одредба члана 204. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 104/2013 од 27.11.2013. године) која је важила у време пресуђења, то су у конкретном случају нижестепени судови правилно применили закон који је важио у време извршења кривичног дела, сходно одредби члана 5. став 1. КЗ. С тим у вези, по налажењу овог суда, околност да је каснијим изменама Кривичног законика у члану 204. КЗ ст. 3., уведен облик кривичног дела из члана 204. КЗ за који је прописана иста казна као и у ставу 1. Кривичног законика који је важио у време извршења кривичног дела, без утицаја је на питање временског важења закона, односно примену блажег закона.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ у овом делу, у односу повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 5. КЗ, оценио као неоснован.

Надаље, бранилац окривљених у захтеву за заштиту законитости указује да се у образложењу побијане првостепене пресуде, ниједном речју не помиње на колику казну затвора је осуђен окривљени ББ, нити су уопште дати разлози у погледу изречене казне, због чега бранилац сматра да је на тај начин учињена повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП.

Изнетим наводима, бранилац окривљених иако формално означава повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, по оцени овог суда указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, а што није разлог због ког окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек у смислу члана 485. став 4. ЗКП, због чега је Врховни касациони суд, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених у овом делу оценио као недозвољен.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде и то у односу на усвајајући део на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП,

у односу на одбијајући део на основу члана 491. став 1. ЗКП и на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези са чланом 485. став 4. ЗКП у делу у којем је захтев одбацио као недозвољен.

Записничар - саветник
Марина Радосављевић,с.р.

Председник већа - судија
Јанко Лазаревић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић